

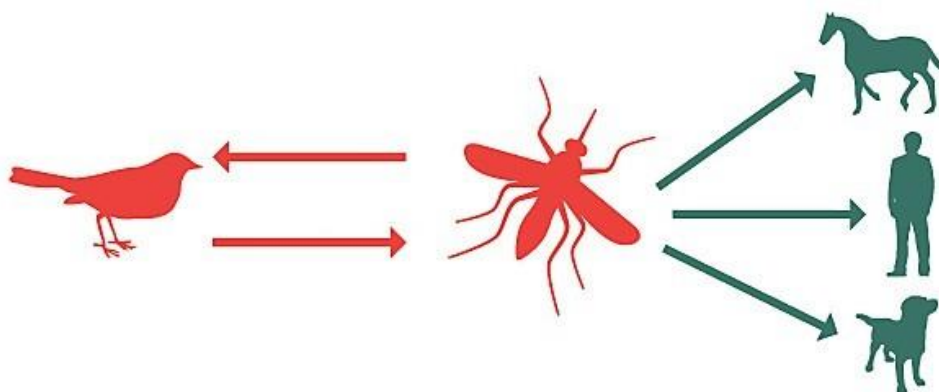

НАУЧНА ИНФОРМАЦИЯ

НАДЗОР НА ИНФЕКЦИИТЕ С ВИРУСА НА ЗАПАДНОНИЛСКА ТРЕСКА ПРИ ХОРА И ЖИВОТНИ В ЕВРОПА

научен доклад на Европейския орган по безопасност на храните (ЕОБХ)

(актуализация на научен доклад от юни 2026 г.)

До 3 септември 2026 г. в Европа са съобщени общо 1 086 случая на заразяване с вируса на Западнонилска треска (WNV) **при хора**: Първият случай е от 12 май в **Северна Македония**, а най-новият към момента на публикуването на доклада е от 1 септември в Австрия. Съобщените случаи са от: Италия (516 случаи), Гърция (284 случая, от които 11 са с неизвестно място на инфекция), Испания (88 случаи), Румъния (56 случаи), Северна Македония (55 случаи), Франция (36 случаи), Сърбия (18 случаи), Нидерландия (9 случаи), Хърватия (7 случаи), Кипър (6 случаи), Австрия (4 случаи), Унгария (3 случая), Германия (2 случая), Албания (1 случай) и Косово (1 случай). Общо 61 смъртни случая са докладвани от: Италия (25), Гърция (24), Северна Македония (7), Румъния (2), Испания (2) и Нидерландия (1).

Общият брой до момента (1 086) надвишава средния брой, докладван през същия период през последното десетилетие (736 случая), което **показва интензивно разпространение на вируса на западнонилска треска през тази година**. Освен това закъсненията при докладването могат да доведат до подценяване на настоящата тежест, тъй като данните за 2026 г. остават предварителни, докато средната стойност за 10 години се основава на консолидирани данни от предходни години.

Към 3 септември 2026 г. са докладвани случаи на хора в 15 държави от 143 области, което съответства на общия брой през 2025 г. Въпреки това 2024 г. остава годината, в която са засегнати най-голям брой области – 218.

Както и през предходните години, повечето случаи са докладвани сред мъже на възраст 65 и повече години. Случаите на хоспитализация са 78%, а 60% са с неврологични симптоми, в сравнение с 10-годишните средни стойности от съответно 87% и 65%. Процентът на смъртните случаи е приблизително 6%, което е под 10-годишната средна стойност от 10%. Този процент може да се повиши до края на сезона. Повечето от случаите на WNV са

асимптоматични или субклинични, докладваните случаи представляват само малка част от действителния брой инфекции.

WNV при животни

През 2026 г. в Европа е съобщено от **10 държави за 121 огнища на WNV при еднокопитни животни и 280 огнища при птици**. Първото огнище при еднокопитни е възникнало около 30 март 2026 г. във Франция, а последното (до публикуването на доклада) на 29 август в Белгия. Други огнища при еднокопитни са съобщени от: Франция (43 огнища), Италия (34 огнища), Белгия (14 огнища), Испания (9 огнища), Гърция (8 огнища), Нидерландия (5 огнища), Австрия (3 огнища), Хърватия (3 огнища) и Германия (2 огнища). При птиците, първото обявено огнище е от 31 март 2026 г. в Италия, последното от 31 август в Австрия и Хърватия. Останалите огнища са в: Италия (218 огнища), Белгия (26 огнища), Хърватия (9 огнища), Испания (8 огнища), Австрия (7 огнища), Франция (5 огнища), Германия (3 огнища), Северна Македония (3 огнища) и Нидерландия (1 огнище). Швейцария съобщава за първи път през 2026 г. за огнища на WNV при птици. За засегнатите еднокопитни животни няма допълнителна информация за видовете, **докато при птиците най-често засегнатите видове са: сива врана (87 огнища) и сврака (70 огнища)**, последвани от черна врана (18 огнища), кос (13 огнища), керкенез (10 огнища), домашна кукумявка (10 огнища), гривяк (7 огнища), ястреб (7 огнища), жълтокрака чайка (6 огнища), сойка (5 огнища) и гургулица (5 огнища). Останалите видове птици са с до 4 огнища.

Огнищата при еднокопитните животни и птиците са се увеличили значително през юли и август 2026 г., като са надхвърлили съответните им средномесечни стойности за минали периоди.

До 3 септември 2026 г. е съобщено за огнища на WNV при птици и/или еднокопитни животни в 105 области в 11 държави. Това надвишава географското разпространение, наблюдавано по същото време през 2025 г., когато са докладвани огнища в 88 области в 11 държави. Наблюдаваното до момента разпространение през 2026 г. остава под наблюдаваното през съответния период през 2024 г., когато са докладвани огнища на вируса WNV при птици и/или еднокопитни животни в 131 области в 13 държави.

Северна Македония и Швейцария съобщиха за огнища за първи път през 2026 г., съответно с три огнища при птици и едно при еднокопитни животни. В останалите 11 държави съобщили за огнища на WNV е съобщавано и преди това.

Италия

Италия продължава да бъде най-засегнатата държава през 2026 г., като отчита най-голям брой случаи на заразяване с вируса на WNV (516, 48% от всички докладвани случаи при хора), включително 25 смъртни случая (процент на смъртните случаи: 4.8%). Също така докладва за 34 огнища при еднокопитни животни (28% от всички докладвани огнища при еднокопитни животни) и 218 огнища при птици (78% от всички докладвани огнища при птици). Въпреки това броят на докладваните случаи при хора е по-малък от този, докладван през същия период през 2018 г., 2022 г. и 2025 г. Броят на огнищата при птици и еднокопитни животни, докладвани през 2026 г., е сравним с този, докладван през същия период на 2025 г., малко по-нисък, отколкото през 2024 г., и по-висок, отколкото през 2018 г. и 2022 г. Като цяло понастоящем са засегнати 67 от 107-те области.

Гърция

Гърция е отчела най-големия брой случаи на заразяване с вируса на WNV за това време на годината – 284 случаи, включително 24 смъртни случая (процент на смъртните случаи: 8.5%). Понастоящем предаването на вируса е най-интензивно в област Атика, където са регистрирани 162 случаи. Въпреки че представлява 26% от всички докладвани случаи при хора в Европа, Гърция е докладвала само осем огнища при еднокопитни животни, което

представлява 5.5% от всички докладвани огнища при еднокопитни животни, и нито едно огнище при птици.

Нидерландия

Девет случая на заразяване с вируса на WNV са регистрирани в Нидерландия, включително един смъртен случай. Това са първите случаи при хора, докладвани в Нидерландия след 2020 г. Освен това през 2026 г. са докладвани пет огнища при еднокопитни животни и едно при птици. През 2025 г. за първи път е съобщено за огнище на WNV при еднокопитни животни. През тази година са съобщени инфекции с вируса на WNV при хора и/или животни в осем региона.

Белгия

През 2025 г. за първи път са открити 7 случая на WNV чрез надзор на птиците, като не е докладвано за предишни случаи на откриване при хора или животни. През 2026 г. отново е съобщено за WNV при птици в три засегнати през 2025 г. области и в пет незасегнати преди това области. Към момента, Белгия не е съобщила за случаи на заразяване с вируса на WNV при хора. Продължаващото разпространение на вируса при животните, с 14 огнища сред еднокопитните животни и 26 огнища сред птиците, докладвани в осем области, е показателно, че съществува риск от възникване на инфекции при хората.

Северна Македония

Северна Македония съобщава за безпрецедентен брой инфекции с вируса на WNV при хората с 55 случая и седем смъртни случая (процент на смъртните случаи: 13%), докладвани от три области. Два от тези области са съобщили за огнища и сред птиците. Най-засегната е област Скопие, като на него се дължат 53 човешки инфекции и три огнища на птици. През 2026 г., Северна Македония докладва за първи път за огнища на вируса на WNV, като в две области са регистрирани три огнища на птици. През последното десетилетие страната е съобщила за най-много пет инфекции с вируса на WNV.

Значение за България

Първото за 2026 г. обявено огнище на WNV засегнало еднокопитни животни в Гърция е в област Драма. Населеното място, в което е потвърдено огнището се намира на не повече от 15 km по права линия от българската граница, а до най-близкия граничен пункт е около 30 km.

Останалите близки до България огнища на WNV при животни са 2 огнища, констатирани в област Скопие в Северна Македония. Те са установени при птици и се намират на отстояние около 100 km от българската граница. Всяка година в Гърция се съобщава за огнища на вируса на WNV, докато в Северна Македония тази година за първи път са констатирани огнища при животни и хора.

Към септември 2026 г. официалните данни на здравните и ветеринарните власти в България за разпространението на западнонилска треска показват следната ситуация:

- при хората до момента през 2026 г. в България е официално потвърден 1 случай на заразен човек, доказан от Националния център по заразни и паразитни болести (НЦЗПБ) в края на август (през отчетната седмица 17–23 август 2026 г.). За сравнение, през същия период на предходната година също е имало регистриран само 1 случай.
- при животните (коне и птици) към момента няма официално обявени активни огнища или масови случаи на вируса при коне и птици на територията на страната от Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ).

Макар Европейската агенция за безопасност на храните (EFSA) да отчита интензивна циркулация на вируса сред птици и коне в съседни и други европейски страни (като Гърция, Северна Македония и Италия), в България мониторингът за 2026 г. все още не показва мащабно засягане на животински популации.

Във връзка с близостта на регистрираните огнища е необходимо фермерите в България да проявяват повишено внимание към здравословното състояние на животните, особено на еднокопитните и птиците. Наблюдаваните симптоми при еднокопитните включват треска, отпадналост и мускулен тремор. При по-тежката форма се наблюдават залежаване, парези, припадъци и др. Заболелите диви птици най-често биват открити мъртви. При домашните птици най-често се наблюдава депресия и атаксия. При съмнение за заболяването е необходимо да бъдат информирани ветеринарните власти. Превантивните мерки, които фермерите могат да вземат са използване на репеленти против комари през горещите месеци.

Предвид благоприятните метеорологични условия за предаване на вируса на WNV в Европа, се очакват през следващите седмици и месеци да бъдат докладвани допълнителни случаи при хора и огнища при еднокопитни животни и птици. През предходните години е наблюдаван пик през август и септември.

От Европейския център за превенция и контрол на заболяванията (ECDC) призовават за интегриран подход, който обединява надзора на комарите, ангажиране на общността и целенасочени решения за контрол на комарите, които отчитат въздействието върху околната среда. Според последни данни са идентифицира пропуски в капацитета на Европа за контрол на комарите, което поражда необходимостта от подобрена координация и по-голям набор от инструменти за засилване на контрола върху комарите (Briët JT et al., 2026).

Ефективният контрол на комарите изисква интегриран подход, който съчетава надзор на комарите и болестите, управление на източниците на ларви, ангажиране на общността и целенасочен контрол на комарите, адаптиран към местните условия. Устойчивостта на инсектициди, екологичните проблеми и ограниченият набор от продукти, разрешени за употреба срещу комари, също подчертават необходимостта от по-разнообразни възможности за контрол и по-силни доказателства за тяхната ефективност, безопасност и въздействие върху околната среда.

Гражданите също имат важна роля за ограничаване на популациите на комарите чрез премахване или покриване на съдове и други места със застояла вода в и около домовете, включително на балкони и в градини. Личната защита включва използването на подходящи репеленти, носенето на защитно облекло и ограничаване на достъпа на комари до жилищата чрез мрежи и други средства. Здравните специалисти също трябва да бъдат внимателни за местно предаване и възможността за внос, за да предотвратят по-нататъшното разпространение на вируси.

Източници:

European Centre for Disease Prevention and Control, European Food Safety Authority, 2026. Surveillance of West Nile virus infections in humans and animals in Europe, monthly report – data submitted up to 3 September 2026. Available online:

Briët Olivier JT, Airaksinen Antero, Gillini Laura, Loureiro Maria Daniel, Vuaille Jeanne, Delvaux Vincent, Alho Ana Margarida, Collins Áine, Gossner Céline M. Strengthening mosquito control to manage emerging mosquito-borne diseases. Euro Surveill. 2026;31(33):pii=2600306. <https://doi.org/10.2807/1560-7917>. ES.2026.31.33.2600306.

Други научни становища и актуална информация от областта на здравето, хуманното отношение и благосъстоянието на животните, антимикробната резистентност, африканка чума по свинете, както и оценка на риска по цялата хранителна верига може да намерите на сайта на Центъра за оценка на риска по хранителната верига:

[Надзор на инфекциите с вируса на Западнонилска треска при хора и животни в Европа - актуализация от юни 2026 г. – юли 2026 г.](#)

[Надзор на инфекциите с вируса на Западнонилска треска при хора и животни в Европа - актуализация от август 2025 г. – октомври 2025 г.](#)

[Надзор на инфекциите с вируса на Западнонилска треска при хора и животни в Европа - актуализация от август 2025 г. – септември 2025 г.](#)

[Надзор на инфекциите с вируса на Западнонилска треска при хора и животни в Европа](#)

[Едно от най-бързо разпространяващите се заболявания в Европа и света - Западнонилска треска – обзор](#)

[Научно становище, относно възможността за проява и разпространение на инфекция от ЗНТ в България](#)

[Епидемия/епизоотия на ЗНТ при хора и коне в Андалузия, Испания през 2018 г.](#)

ИЗГОТВИЛ:

Зооинж. д-р Надежда Луканова, онс

Дирекция „Оценка на риска по хранителната верига“, ЦОРХВ

21.09.2026 г.